

ՄԷՃՄՈՒԱԹԸ

Սէնճիւրի բէշին (20)
Ալթը արդը (6)
Սէնճիւրի բոսթա իւնթի (30)
Յէնթի բոսթա 80

Տէրճ խորճէ իւնթաթ իշին արդը-
ճա բազարը օլունոր .
Դազթարա միւթէլիք խոստաթ
իշին 8-թ01 ԱՅԵԱՆԱ միւրաճաթ օլունա

Իտարէ/իւնթի Պէյոլունտա ճատոնէյի քէպիրոնթ թաղ-սիմ ճիւարնտա Եօ 65

ԱՍԻՍԱՆ 10 ԱՊՐԻԼ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կաթողիկոս-բաթրիք ըրւ թպէթ-
լու Ազարեան Եփէնտի հաղորէթ-
րինին Աւագ-չարաթ նախատօնակ
այինին Յիսուս Փրկիչ քրիստոնէական
իւրա խոնճէլէրինին տիւնքի նիւս-
խնթիւրտե նազմը իտիք :

Սէնթիւր քրիստէ՝ միլլէթիմիլին
ուլու քրիստէս, վէ էրմէնի-գա-
թօլք ճէմաթըմըզն թէնթիւթը
րէսիւնէսինտէ, պէտէնէն, մալէն
իպրազը ֆէտաթարի իթմիշ նիշէ
նիշէ խայրխաճանը պիր ետտիկեա-
րը ալիսի օլմաթ միւնասիպէթիլլէ,
սէնթիւր մուպարէք կիւնթիւրտէն
պիր գաշնտա օլուն, Կաթողիկոս-
բաթրիք Եփէնտի հաղորէթիլլէ
մէմնէտարանը ըրւճանինին վէ
միւթէպէրանը միլլէթին վէ ալմալ
սաիրէնին օլ քրիստէի զիւրաթ իթ-
մէլէրի պիր վազիֆէյի մուգատտէ-
սէ օլունպ, պիւնաթն ալէյ մէգքիւր
գարարտան տօլաթը ճէր սընթի Ե-
հալիմիլին ճէմ մէմնուլ օլաճադլու-
րը, ճէմ տէ եէվի մէգքիւր ադ-
չամքի զիլնէթի ըրւճանինէսինտէ
քրիստէի մէգպուրտէ հազըր պուլու-
նաճադլար տէրքնար տըր :

Իշպու զիւրաթի բէսիւնին
ճէմաթըմըզն հիւնի թէնթիւրի
բէք զիւրաթ օլաճադընա չիւպէն
իտիլնէմը, նասըլքի սէնթի հազըրէ-
նին իլք կիւնթի տաթի քրիստէի մէգ-
քիւր բէսի թաղտիւրինին եէվի
մախտուս օլմաթ միւնասիպէթիլլէ,
Թ. Փրկիչ քրիստէի զիւրաթ իտիլնէ
զիլնէթի ըրւճանին, վէ մուախ-
խարէն քրիստէ իթթիսալինտէքի
սալունտա վուգու պուլան իթթիմա՝
այնի թէնթիւրի հասըլ իթմիշ, վէ
էլան օ թէնթիւր խաթըրլարտան
չըգճամըլ տըր :

Աւագ-չարաթ ազչամը զիլնէթի
ըրւճանինէսի միւնասիպէթիլլէ Յի-
սուս Փրկիչ քրիստէի զիւրաթ ալի-
կէր քրիստէի զիւրաթ իտիլնէ
սալունտա վուգու պուլան իթթիմա՝
այնի թէնթիւրի հասըլ իթմիշ, վէ
էլան օ թէնթիւր խաթըրլարտան
չըգճամըլ տըր :

Երբ իշին բէք զիւրաթ օլաճադը
քի, պու ճիւնթիւր Կ. բաթրիք
Եփէնտի հաղորէթիլլէն նախատ-
նակը օրատա իւրա իթմէլիլէ գա-
րալ վէրմիշ օլմալարը, բէք պէճա
վէ միւնասիպ պիր թէտպիր պու-
լունտուլ տուր :

Ճէմաթըն ասարը խայրիկէսի,
մուալնէթ վէ ֆէտաթարըղընա
միւթէթաճ օլան միւնասիպէթիլլէ
ընթիւրինին, ճէմ տէրիւհտէ իթմիշ
օլունգլարը մէմնուլթիլլէ ին-
պաթընտան օլմաթ, ճէմ տէ Եհա-
լինին թէվէճէնթ վէ Եմիլյէթիլլէ
գաղանմաթ իւզըրէ, մէմուր օլունգ-
լարը թէնթիսաթըն մուալնէթը
հիսապիւնէսինտէ սէնթ պէ սէնթ նէշը
վէ իրաթէ իթմիշլէրի գալաթի ու-
մուալնէթին օլունգու ճիւնթիլլէ, Ս.
Թալիք խայրաթիլլէն միւթէթիլլէ
միւթէթիլլէն տալիս, խայրաթ-
իլլէն մէգպուրուն 1890 սէնթսի
մուալնէթ վէ հիսապաթընտան տալի
պու կիւնթիւրտէ պիր ճէտպէլի հի-
սապ վէ պու ճէտպէլին միւնտէրի-
ճաթ ու թաթիւրաթըն միւթէթիլլէ
պիր ըրաթըրթո նէշը իտէճէկի խա-
պէր ալնմըլ տըր :

Ս. Թալիք խայրաթիլլէն տալի
ընթիւրին՝ վազիֆէի մէմնուլթիլլէ
տէրիւհտէ իթթիլլէնտէն պէրու,
օլ տար էլ աճէգէնէ իթթիլլէն իթմիշ
պուլունտան իշպարէկեան վէ պիլա-
նէկեանն թէնթիլլէ հալլէրիլլէ պէ-
րապէր, մաճէլի մէգքիւր տալիլլէ-
տէ էլտէն կէլալիկ մէրթէպէ իս-
լաճաթ ինթարնա հիմնէթ վէ զայ-
րէթ իպրազ պուլունտալարը, վէ
պու հիմնէթ ու զայրէթին ասարը
ֆիլիլիկէսին իպրազ իթմիշլէրի՝ նէ
գատար մուճիլի մէմնուլթիլլէ վէ
թէնթիլլէ իտէ, պու տէֆա ու մուճ
Եփրատը միլլէթի օլ խայրաթիլլէն
հազըրտա իպրազը ասարը խայ-
րիկէ վէ ինասիլիկէթ քեարանէն
թէնթիլլէ մազսէթի խայրիլլէ պէյ-
լէ պիր թէնթիլլէսէ իպթիտար իլ-
լէմէսի տալի, օ նիսպէթտէ մուճի-
պի մէմնուլթիլլէ ալիմէ օլունպ,
ու մուճ Եփրատը միլլէթիլլէ թա-
րաթընտան օլ վէճէլլէ թաթիլլէ վէ
թաճիւր օլունաճադընա չիւպէն ի-
տիլնէմը :

Վէնթիլ Սիլիթարեան թարի-
գաթը միւթէթիլլէն բէհապիլ-
նինտէն վէ միլլէթիլլէ մէշուր էհ-
լի գալէմ վէ չուարաթընտան ֆադ-
Հ. Դեւոնդ վարդապետ Ալիյանեան
հազըրտա, Երրուճ միւթէթիլլէ
նը միլլէթիլլէ մաճէլի ճիւնթիլլէ

նը ու մուճիլլէ Օսմանիկէ նազըրը
Շապանեան Գրիգոր Եփէնտի մախ-
տուճը նէճապէթմէ վալունթիլլէն
վաճան պէյ թաթիլլէնտան գալէմէ
ալնմըլ վէ թաթը արդունթիլլէ մաթ-
պաթընտա իրալ գըրընթը օլան իքի
գըրթա էսէրի, պու կիւնթի զաղէթա-
մըզն իշ սաճիլիկէսինտէ տէրճ ու
պէնեան իլլէ, միւթալիլլէ կէնթ մու-
հարիլլէ չալիլլէ, մէգքիւր ասարը
գալէթիլլէսինտէ տօլաթը արդը
թէպիրքաթ իլլէրիլլէ :

Նէնի տուճարն Երրուճտա մէվ-
գըրի ինթաթէ վազը թաթիլլէնտէ
պէյն էլ ճէմաթ իլլէթիլլէ
զուհուրիլլէն գօրգուլունտա հազ-
ընտա Սօնիլթէօր Օրիանթալտան
նապէն զաղէթաթընտա պուլունտան
ապէմ պիր ֆըգըրա եազըլմըլ իտի :

Պաղը զաղէթալար՝ Սօնիլթէօրիւն
մէգքիւր ֆըգըրալուն, կիւնթ Երգ-
րուճտա եէնի տուճարն իթթիլլէ
նէ պալանմըլ, վէ պու եիւզտէն
պէյն էլ ճէմաթ իլլէթիլլէ
տալիլլէ զուհուր իթմիշ եօլունտա
տէրճ իլլէմիշ օլունգլարընտան,
պու տէֆա Երրուճտան ալաթըմըլ
պիր գըրթա մէթթուպտա, մէգքիւր
հալաթիլլէն գաթիլլէն ալ ու Եհա-
թը օլմաթըլլը, ետան չէճիլլէ մէգքիւ-
րուն Երմէնի-գաթիլլէրիննէ եէ-
նի տուճարն իթթիլլէնտէ պալան-
մըլ օլմաթըլլը, վէ պիւնապէրին պէյն
էլ ճէմաթ իլլէթիլլէ գուհու-
րա կէլմէթիլլէ իշար գըրընթը տըր :

Երմէնի բաթրիլլէ ըրւ թպէթլու
Խորէն Եփ. հաղորէթիլլէն՝ պիր իլ-
թիլլէթը մախտուսը Շէհրիեարի օլ-
մաթ իւզըրէ, մապէյնի Հիւմաեուտա
իթթիլլէն տալլէթ պուլունտալուն
զաղէթալարտա օգունմըլ տուր :

Ալաճվէրտեան մէրհուճ Տիկին
Տիւրուհիլլէն վէֆաթընտան տօլաթը
հասըլ օլան թէնթիլլէ գալպիլի-
նին պիր էսէրի ալէնիսի օլմաթ իւզ-
րէ, միլլէթիլլէ Երպապը գալէթիլլէ-
տէն Սամանճըգատէ Գէորդ պէյին
պու քէրրէ գալէմէ ալմըլ օլունգ-
լարը պիր պէյիլլէ միւթէթիլլէ, եէ-
թիլլէ կէլմիշ օլմաթը, ետընթի
նիւսիլլէթիլլէ տէրճ ու նէշը իտէ-
ճէկիլլէ պէնեան իլլէրիլլէ :

ԹԵԼԵԿՐԱՖ

Լօնտրա, 20 ապրիլ. - Աժան
Բէյթէրին պէնեանն կէօրէ, Բօր-
թիլլէնթը՝ Տէլէգրա քէօրթիլլէնտէ

ալթուն համուլլէ պիր ինիլիլլէ վա-
թօլուն իւզըրինն ալթէ իթմիշլէր վէ
վաթօլուն թօլարըլլա համուլլէսին
զապլթ ու զապլ իլլէթիլլէ տիր :

Թուլուն, 20 ապրիլ. - Թուլուն ի-
մ. նընտա պուլունտան Երգապէթ նաթ-
րունտա վաթօլունտա իլլէթիլլէ պու
կիւնթ ըրունտա գըրալնըն եէվի
վէլաթէթի միւնասիպէթիլլէ պիւ
ճիւմէ Ֆիւնթըլ օթիլլէնթիլլէ
պալաթըլլալա տօնաթըլմաթը՝ պաճ-
րիկէ գօմանտան թաթիլլէնտան Եմ
օլունտուլ տուր :

Ֆէթիլլէ, 20 ապրիլ. - Գաթա-
տալ բէնթիլլէ իլլէ զէվէսի վէ քէրի-
մէսի տիւլէս տը Լէօթիլլէնպէրկ
Ֆրանսաթա Գան չէճիլլէն ալիլլէթ
իթմիշլէր տիր :

Պրատօրա, 20 ապրիլ. - Սէնայի
չիւթէթիլլէնտան միւթէթիլլէ օլա-
րաթ տիւն պիր միթիլլէ վուգու
պուլունպ, 100000(0) գատար ալլէ
հազըր պուլունտուլ տուր : Սօսի-
ալիլլէր վէնաթիլլէ մէլունտէ իթթի-
լաթըն նաթիլլէ իտէրէ մէրգուճ-
լարը գաթըլլէլլէ չըգարաթաթան
վազ կէլլէթիլլէ տիր : Միթիլլէ
սիւթիլլէթ իւզըրէ վուգու պուլունտա
տուր :

Աթիլլէ, 20 ապրիլ. - Գօրֆու գա-
թէթալարըն պէնեանն կէօրէ,
մէգքիւր աստաթա Եհալուրի մաճէլ-
լէսինտէ Եօլիլլէրիլլէ վէ բարչա
բարչա իտիլլէ պիր կէնթ գըլլէ
նալէսի պուլունտալունտան, Եհ-
հուլլէթ ալլէլլէնտէ պազը թէ-
ճաթիլլէ վուգու պուլունտա
Գօրֆու աստաթիլլէ իմաթիլլէ
իւթալ օլունաճաթ տըր :

Պէրլին, 19 ապրիլ. - Բրէնտ տը
Պիլմարգ իլլէ Շմալթէլտ պէյնի-
տէրի թէնթիլլէ գօլունտը 30 ապ-
րիլ թարիլլէնտէ ինթա օլունաճա-
ղըն Բէյլիլլէնթիլլէ զաղէթաթը
իլան իլլէթիլլէ տիր :

Պէրլին, 19 ապրիլ. - Գրալ Մի-
լան Պէրլինտան հաթէթիլլէ իթմիշ,
վէ մախտուս գըրալ Ալէքսանտր
իլլէ ճէյնթիլլէ վէնաթէթ ալաթը վէ
վիւթէլա թաթիլլէնտան տէթիլլէ Եօլ
մէվգիլլէն գատար թէնթիլլէ իտիլլէ
տիր :

Վիէնա, 19 ապրիլ. - Բրէնտ զաղէ-
թաթըն մալիլլէնտա նէգարէն,
Թուլուն սէյրի սէֆային գուճաթիլլէ
օրնը 1890 սէնթսի հիսապաթընտա
պիր միլլէն ֆիլլէն ալլէ գուհուր
իլլէթիլլէ տիր :

Բէթրէսպուրկ, 20 ապրիլ. - Սի-
պիլլէն չըմէնտըթիլլէ մէսէլլէսին
Եօնիլլէթիլլէ բազար իթթիլլէ
կիւնթ Երրուճ տէվիլլէ ճանիպիլլէ

Ինքացուռն է գրիչ, ամեն ինչ կը լսիսիս :
 Սիրոյ ծարաւէդ ամեն ինչ կը քամես :
 Փրօրարդէջ ջրուէժ, խորխտ կը գոռաս
 Արաքնթաց գետի նման իրօրբաս :
 Վազես ո՞չ միշտ վազես, բայց քու հոգ
 Նեկ չեմ

Թափան ո՛հ միշտ Թափան երբեք պար-
պել չես:

Ծիծաղած պիտի հեղին վտակ մըն ես
Ողորմողորմ մարդերու տակ դըռըչես:
Քնարն 'ի ձեռիդ թի՛ս թի՛ս կեղերգես
Բեկ բեկ թերեղդ բունդ 'ի բունդ
հեղեղես:

Ո՛ր աչերդ երկինք մերթ ընդ մերթ
կուղղես:

Ձի ո՛հ երկիրս քե՛զ խիստ նեղ գտնես:
Հողիդ թեւ ածես դու մարդեր խեղդես:
Սիրտդ բացած լայն ասպարէզ կը
փնտռես:

Սրտիդ խորերը վարդապոյն ճապարկես:
Դիպցան հոգի աչերս քեզ կորոնէ:

Երբ բացարեւ սիրտս պատկերդ տեսնէ:
Ջահ բացավառ հոգիս կայծովդ վառէ:

Ա՛խ քո Սէրդ ինձ բանաստեղծ քրած է:
ՎԱՀԱՆ Գ. ՇԱՊԱՆԵԱՆ

Կարին, 23 մարտ 1891

ՍԱՐՐԱՓԻԵՒ

Պու հիւնդերտէ իսկէնտէրեք արրաֆ:
Լարնտան պիրի՝ տիւքեանընտա պու-
լունան պիր մասա իւղէրինէ, էճնապը
միւսթէլիֆէտէն մէսքիւքեաթը հալի
թօրպալար վաղ իյլէմիլ օլուպ, սօ-
գապտան կէջէն պիր առեմ իշպու-
թօրպալարտան պիրինի ալըպ սափու-
մուշ, վէ սարրաֆ թարաֆընտան վու-
գու պուլան ֆէրեառ իւղէրինէ, պիր
լօգ առեմիլ թուրմանա չալըմըլար
իսէ տէ մուվաֆֆաթ օլամալըլար տըր-
նըրալը՝ շէհրտէն չըգըպ, թէնհա պիր
եէրէ կէլիկինտէ, թօրպալար ալըպ,
միւսթէլիքեաթը նիքէլ մէսքիւքեաթըն:
տան իպարթ օլուղուղու քէմալը թէ-
նսիւֆէն կէօրմիւլ տիր:

Ձերտասը սապահ իւսթիւ պաշը թէ-
միդ վէ էլինտէ պիր թօրպա պուլունան
պիր առեմ, սարրաֆըն տիւքեանընտ
կէլէրէք, միւսթէլիքէ պէր վէճէր աթի-
խիթապ իյլէմիլ տիր:

«Բարանըլը ինտէ խիթօրու, տին
սիդ պէնի խըրսըլ գանն իթմիլ խիթիդ:
հալպու քի, պէն խըրսըլ տէյիլիմ. պէն
տիւքեանընտան պիր թօրպա ալըրա-
ճաղըմա, վէ թէվգըֆ օլունմաղսըլըն
գաշապիլէճէկիմէ տայիր պաղը տօսթ-
լարըմա պահա իթմիլ խիթիմ. պահսըլը
գաղստըմ, սիդի գօրգուիտուղուճա
մուգապիլ օլմադ իւղրէ, սիդէ պիր
թաամ վիլէճէկիմէ Սարրաֆ թօրպա-
նըն իշինտէք բարալարը սաեղպ, հիշ
պիր բարա էքսիթ օլմաղըլըն կէօրմի-
սի իւղէրինէ, թաամ տալէթիթի քէ-
մալը մէմուկինէթէլէ գապուլ իյլէմիլ,
վէ պու առամ իլէ տօսթ օլմուշ տըր:
Իքի կիւն սօնրա սարրաֆըն եէնի
տօսթու միւսթէլիքէն նէղտինէ կիտիպ:
մասանըն իւղէրինտէ լիւրալար իլէ տօ-
լու պիր թօրպա գօնուլտուղունու կէօր
միւլ տիր:

Օլ վաղըթ սօգաղտան կէջէն պիր ի-
քի առեմիլ սարրաֆա կէօսթէրէքէ:
«Պու շախսարը կէօրիւքօրմուսուղուք,
կէջէն կիւնքի պահսըն այնինի պու կիւն
պուլնար իլէ ագտ իյլէտիմ, պու պահ-
սը տալիս գաղսանաղըմը շիմի կէօ-
րիւսիւնիլը տիւքէքէ, թօրպալար ա-
լըպ ֆիրարա պաշալմըլ տըր: Հէրիֆին
գաշտըլըն կէօրէն գօմուլար, պուլը
թուրմադ իլին արգասընտան գօմադ
իսթէմիլըն իսէ տէ, սարրաֆ՝ լիլիմէ-
եիլիդ, պու թօնաֆ պիր առեմ տիր:
լաթիֆէ խիթօր թօրպալար իստէ ի-
տէճէք տիր: քէլիմաթըլա գօմուլարը-
նը հարէքէթտէն մէն իթմիլ տիր:

Ձագաթ հէրիֆ թօրպալար իստէ իթ-
միլը, վէ սարրաֆ պու տէֆա պահսը
ղայպ իտէն եալընը քէնսիսի օլուղ-
ղունու աշալմըլ տըր:

ՍԱՐՐԱՓԻԵՒ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Դալաթա 10 ապրիլ	
Գ. ումուլի 9 քար. Գ. ք.	20 22
Գ. ապրիլ 10 աշըլտուպը Գ. ք.	20 26
Իւնիֆիէ Գ. ք.	— —
Սէրի A. Ա. Իսթիքրադ	43 10
« B. Բ.	23 25
« C. Գ.	20 26
Բուճիլի շըմէնտէֆէրի	75 25
Ագչէ ֆայիդի	08 01
Բարթ	00 00
Հէվալէսիք	17 00

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԱԼԸ	
Գրէտի Ժէնէրալ Գ. ք.	9 10
Սթանալ պանդար	06 12
Սօսիթէ Ժէնէրալ	05 26
Թրամվայ	05 70
Սօսիթէ Օթթօման պանդար	4 36

ԱԳՁԵԼԻՆ ԶԻԵԱԹԸ	
Օսմ. լիւրալ 100 դրուտան	Ղ. Բ. 108 00
Պէնալ Մէճիտիէ ֆարգը	108 00
Մէթալիք	98 20
Պէնիք	101 30
Ալթըլըք	102 30
Ինկիլիդ լիւրալ	110 45
Յալըսըլ ալթուկու	87 16
Բօլ	90 10
Գրէմից ալթուկու	00 01
Գարպօն գայմիս	07 67
Թահվիլթը Օսմանի	83 25
Թահվիլթը Օսմանի	83 32

ԻԼԱՆ

Մապէյնի Հիւմանուս տիլ թապիպի
օլուպ, հիւմէճէ մալիմ օլան Կրիօր
Չամի Էթէնտի տիւքեանընտ Պէյօլլուն-
տա Թընէլ մէյտանընտա Մաեթր մաղա-
գասընը գարընընտա Չ Նիւմիօլու խա-
նէնէ նազլ իտէրէք, պու ֆըրսաթ իլէ
մէգըլար տիւքեանընտ տիլ թէպապէ-
թինէ միւսթէլիքէ Էթթրաքեարի օլա-
րադ էն ճէտիտ ալէաթ վէ էտէվաթ վէ
մուալիճաթ ճէլպ իթմիլ օլուղղունտան,
աղըրեան տիլէրին սէրիան վէ քեամի-
լէն միւսթէլիքէ, վէ կէրէք տիլէրին
վէ կէրէք տիլ քէօթըրինին պիր կէօնա
աղըր հիսս օլունմաղսըլըն քէօթըրինտէն
իւրաճը, վէ սիշ տիլէրին ալթուկ վէ
եա ագ ալթուկ վէ եա սայիր մատէնի-
եաթ իլէ իմալը, վէ խաֆիֆիլիլիլէ
պէրապէր տաեանըլըլը, վէ թապի
տիլէրին պէնգէմէսի ճիհէթէլէ, էթթրա-
ճա շէօհրէթ գաղսանըլ վէ էն միւքէմ:
մէլ առտ օլունմաղսա պուլունմուշ օ-
լան գաղսու նամ լաւթիքտիլ վէ եա
ալթուկտան օլարադ էն ճէտիտ ուսու-
լիւղրէ րէգապէթ օլունմաղսաճադ տէ-
րէճէտէ ալէա տիլ իմալի, վէ գարար-
սըլ իւսնար իլէ տիլ թաթիլիլիլըն-
տա տիւքեանընտ կէլէճէք օլան ղէվա-
թըն քեաֆֆէսի սիւրաթ իլէ վէ քեա-
միլէն նայիլ միւրառ օլանաղարը վէ
թապիպի միւսթէլիքէ հէր կիւն սապահ-
լանըն ալաֆրանկա սաաթ 8 տէն իթի-
պարէն էօյլէտէն 9 սաաթ սօնրաեա գա-
տար վիդիթա գապուլ իթաիլի քէսիթ
իւլմիգտար միւլթէրիլէրինէ իլան օլու-
նուր:

պիր տալա վէթիլի օլուպ, Մատլէն, քէնտիսինին շախսըն թէնհա-
սիւֆ հիքեաեքսինի աղլանալադ միւսթէլիքէ նաղլ իթտի:

Տալա վէթիլի՝ մէգըլար հիքեաեքսի տիլգըլաթլէ տիլէտիքտէն
սօնրա,

— Կէրչի հիքեաեքսիդտէ էօյլէ նօգթալար վար տըր քի, սիգէ
գարանըլ օլուղղու կիպի, պէնիմ իլին տալի գարանըլ տըր-
լար, պու ճիւմլէ իլէ պէնի իսքեաթ իթտինիդ, Ծիմտի պու իս-
քեաթ վէ գանաաթըմա, հէյեթիթ ուսուլու (եանի Ժիւրիեի) տալի
իլթիլըք իթտիլմէք լաղըմ տըր: Պուլուն իլին իսէ, էլիմտէն կէ-
լէնի տիրիդ իթմէնէճէեիմ: Իմտի իւմիտինիդի գաթթ իթմէնիլ,
տէտի:

— Էվվէլէճէ գաթընըլա արըլ թէնէքըլար իտէրիմ, էթէնտիմ:
Հադըլմա իպրադ իթտիլիլիդ ասարը խայրէշախսնտէն տօլաեք
միլնէթտարմ: Փադաթ պէնտէնիդի գուրթարմադ իլին միւսթէլի
լաղըմ տըր, զիրա հէր չէյին՝ պանա գարըլ իսուկինի հիսս իտի-
եօրու: Հաթթա ճէնապը Ալլա իստի պէնի թէրք իտիեօր:

Յիւլալը Մատլէն իստի իթմէլէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէ
իտի:

Ժիւլիէն-Գլօտուն մահգուկինիթի աղիմէսի թախֆիթ օլուն-
մանալադ վաղըթ կէյմէքտէ իտի:

Մէրգուլմ կէնճ, հէր կէօնա էյլէնէտէն ուղադ տուրուպ,
եալընըլ շալըյմադ վէ եօրկունիլուգլա իղտիրալը գալպինի մու-
վադըլաթէն ունուլմադա: Փադաթ իլպու սիւքիւնէթի հալ բէք
ճիւղի իթթիտա իտիպ, եինէ սէտաի վիճտանիեքսի քէնտիքինի
թաղիլիդ պաշալմադ տա իտի:

Մէրգուլմուն, մէնուսանէ աշգ ու մուհապղէթի կիւն պէ
կիւն արթմադտա օլուպ, ֆիքըրինի իսթիլա իթտիքտէն պաղա,
տալարալընա գառար սիրաեթ իլլէմէքտէ, վէ հէր բաղար կիւ-
նիւ, մահգա կէնճ զըլա եաղլալմադ մադսէտիլլէ Ենըվիլէրէ կիթ-
մէքտէ, վէ պաղէն հալա կիւղէլ օլուղղունտա, աղանալըն արա-

— Բարմաղընտա պիր եիւղիլիլա պուլունմաղսա իտի... Սի-
վալլէրինիդտէն ֆիքըրիմտէ պիր շիւպէն հաւըլ օլմաղա պաշալար:

— Նէ՛ կիպի շիւպէն:

— Ասըլ իսմինի կիլլէտիլիլի, վէ քէնտիսինին հաղըլէթտէ
Ժիւլ Մէրսիէ թէսմիլէ օլունմաղըլըն շիւպէն իտիեօրու:

— Սիդտէ պու շիւպէնէի հասըլ իտէն մէգըլար եիւղիլիլա միւ-
սիւր:

— Էվվէլէթ:

— Իյլազ իտին:

— Եիւղիլիլա թաշը իւղէրինտէ պիր գօնթ թաճը հէքք ի-
տիլմիլ իտի: Պուլուն պանա քէնտիսի սլօյլտի:

— Օ եիւղիլիլա Նէրէտէն էլինէ կէլտիլիլի սէօյլէմիլ մի իտի:

— Հէտիլէթէն քէնտիսինին վէրիլմիլ օլուղղունու պէնան իթ-
միլ իտի:

— Պու տէտիլիլիլա սահիհ եալուտ զայրի սահիհ տէ օլաա, պի-
ղի պիր նէթիճէէ իսալ իտէմէք:

Մատլէն. — (Մէյեուսէն.) Պիլտիլիլա պուլունտան իպարէթ տիր:
— Տիւլիլիլա... արաեք... պու առեմիլ պուլմադ իլին պիր
րէհպէր լաղըմ տըր: Թէտպիրսիլ հիշ պիր չէյ եաբամաեք:

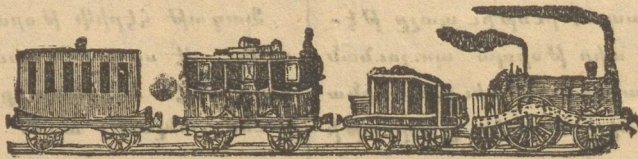
Մատլէն, պու սէօլլէրի իլիթտիլիլա, կէօլլէրի բարաեա-
րադ տօղրուլապ, շու եօլտա ճէվապ վէրտի:

— Ա՛հ, տիմէք սիդ հիշ պիր չէյ եաբամաեք օլունուգ... տի-
մէք օ ալըադ ճէգասըլ գալտադ, վէ պէն տէ տէնէթլի պիր ճի-
նաեթլիլ իթճամ օլունմաղըմ: — Սիդ բօլիսսիլիլ, բօլիսին սէ-
նաաթը՝ ճանիլլէրի պուլմադ տըր: հալպու քի սիլ՝ պու պապտէ
հիշ պիր չէյ եաբամաեքաղընը պէնան իտիեօրուսուլ... էօյլէ
իսէ, սիլ նէ՛ եաբամաեք օլունուգ... Ալլազ պանա էօմիլ վէ սէր-
պէսթիլիլա իհսան պուլուրուր իսէ, պաղըն պէն օ ալըադ նա՛նըլ
պուլուպ հիւքիլմէթէ թէսլիմ իտէճէեիմ: — Օ իսպիս՝ պէնի էօլ-
տիւրմիլ օլուղղունու գանն իթտի, վէ էվալտըլ թէլէթ իթ-
տի... Պէն տէ առալէթ, վէ ալըլ ինթիգամ իսթէրիմ:

Պու սէօլլէրէ ճէվապ վէրիլմէք իտի:

Բօլիս միւսթիլիլա Մատլէնին նէգտինտէն մուֆարադ ալթընտան
սօնրա, միւսթէլիլա իտիլիլա տալիլիլա աղիմէթլէ, գարիլուր քիրա-
միւլըլա հիքեաեք իթտիլիլա վաղըլալըլ նաղլ իթտի:

Միւսթէլիլա տէ չէօյլէ պէնան իլլէտի:

Տերաւաւոյ Դէ Բիշիք—Չքրճիկ արասրնոս Լոյճոյ քարիփասը, 1890 Հոկտեմբեր 1 տէն իրիպարէն

ՍԹԱՍԻՈՆ

ՏԵՐՄԱՏԵՐ

ԲԻԻԶԻԻԲ-ԶԵՐՄԵՃԷ

ՍԹԱՍԻՈՆ				ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԵՐՈՒՄԸ																								
ՏԵՐՄԱՏԵՐ				6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50	
ԲԻԻԶԻԻԲ-ԶԵՐՄԵՃԷ				ՎԱԴԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹ																								
ՍԹԱՍԻՈՆ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	
ՍԹԱՍԻՈՆ	6 30	7 09	7 30	7 50	8 30	9 00	9 30	10 0	10 30	11 00	11 30	12 00	1 30	2 00	2 30	3 00	4 00	4 30	5 00	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30	8 00	8 30	9 00	
ԳՈՒՄ-ԳԱՐՈՒ	6 39	7 09	7 39	8 09	8 39	9 09	9 39	10 09	10 39	11 09	11 39	12 09	1 39	2 09	2 39	3 09	4 09	4 39	5 09	5 39	6 09	6 39	7 09	7 39	8 09	8 39	9 09	
ԵՆԻՆ-ԳԱՐՈՒ	6 43	7 10	7 43	—	8 43	9 13	9 43	10 13	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 13	2 43	3 13	4 13	4 43	5 13	5 43	6 13	6 43	7 13	7 43	8 13	8 43	9 13	
ՍԱՍԱԹԻԱ	6 49	7 19	7 49	—	8 49	9 19	9 49	10 19	10 49	11 19	11 49	12 19	1 49	2 19	2 49	3 19	4 19	4 49	5 19	5 49	6 19	6 49	7 19	7 49	8 19	8 49	9 19	
ԵՆԻՆ-ԳՈՒՄ	6 54	7 23	8 01	8 22	8 54	9 21	9 54	10 25	10 54	11 21	11 54	12 22	1 54	2 21	2 54	3 23	4 25	4 54	5 26	5 56	6 24	6 54	7 22	7 52	8 24	8 54	9 24	
ՄԱԳՐԻ-ԶԵՐ	7 09	7 33	8 12	8 39	9 06	9 33	10 06	10 35	11 06	11 35	12 06	12 35	1 06	1 35	2 06	2 35	3 06	3 35	4 06	4 35	5 06	5 35	6 06	6 35	7 06	7 35	8 06	
ԱՅ-ՍԹԵՓԱՆՈՒ	7 18	—	8 21	8 52	9 15	—	9 48	10 11	10 34	11 07	11 30	12 03	1 26	1 49	2 22	2 45	3 18	3 41	4 14	4 37	5 10	5 33	6 06	6 29	7 02	7 25	7 48	
ԲԻՆԻՆ-ԶԵՐԴԵՃԷ	7 27	—	8 30	9 03	9 26	—	9 49	10 12	10 35	11 08	11 31	12 04	1 27	1 50	2 23	2 46	3 19	3 42	4 15	4 38	5 11	5 34	6 07	6 30	7 03	7 26	7 49	
ՎԵՐ	7 36	—	8 39	9 12	9 35	—	9 58	10 21	10 44	11 17	11 40	12 13	1 36	2 00	2 33	2 56	3 29	3 52	4 25	4 48	5 21	5 44	6 17	6 40	7 13	7 36	7 59	
ՎԵՐ	7 45	—	8 48	9 21	9 44	—	10 07	10 30	10 53	11 26	11 49	12 22	1 45	2 10	2 43	3 06	3 29	4 02	4 25	4 48	5 21	5 44	6 17	6 40	7 13	7 36	7 59	
ՎԵՐ	7 54	—	8 57	9 30	9 53	—	10 16	10 39	11 02	11 25	11 48	12 21	1 44	2 10	2 43	3 06	3 29	4 02	4 25	4 48	5 21	5 44	6 17	6 40	7 13	7 36	7 59	

ՍԹԱՍԻՈՆ

ՏԵՐՄԱՏԵՐ

ԲԻԻԶԻԻԲ-ԶԵՐՄԵՃԷ

ՍԹԱՍԻՈՆ				ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԵՐՈՒՄԸ																								
ՏԵՐՄԱՏԵՐ				5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49		
ԲԻԻԶԻԻԲ-ԶԵՐՄԵՃԷ				ՎԱԴԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹ																								
ՍԹԱՍԻՈՆ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ	ՍԱՅ		
ՍԹԱՍԻՈՆ	—	6 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
ԳՈՒՄ-ԳԱՐՈՒ	6 30	7 00	—	8 00	8 30	—	9 30	—	—	—	—	—	11 30	—	1 40	—	2 30	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
ԵՆԻՆ-ԳԱՐՈՒ	6 40	7 10	7 40	8 11	8 40	—	9 40	10 10	10 40	—	—	—	11 40	—	1 40	—	2 40	3 10	4 10	4 40	5 30	6 00	—	—	—	—		
ՍԱՍԱԹԻԱ	6 47	7 17	7 47	8 17	8 47	—	9 47	10 17	10 47	—	—	—	11 47	—	1 47	—	2 47	3 17	4 17	4 47	5 37	6 07	—	—	—	—		
ԵՆԻՆ-ԳՈՒՄ	6 52	7 22	7 51	8 23	8 52	9 26	9 53	10 24	10 53	11 26	11 53	1 24	1 53	2 26	2 53	3 24	4 24	4 53	5 03	5 33	6 03	6 33	7 03	7 33	8 03	8 33		
ՄԱՄԱԹԻԱ	6 56	7 26	—	8 26	8 56	9 29	9 57	10 28	10 57	11 29	11 57	1 29	1 57	2 29	2 57	3 29	4 29	4 57	5 07	5 37	6 07	6 37	7 07	7 37	8 07	8 37		
ԵՆԻՆ-ԳԱՐՈՒ	7 02	7 32	—	8 32	9 02	9 34	10 03	10 34	11 03	11 34	12 03	1 34	2 03	2 34	3 03	3 34	4 34	4 57	5 07	5 37	6 07	6 37	7 07	7 37	8 07	8 37		
ԳՈՒՄ-ԳԱՐՈՒ	7 08	7 38	7 59	8 38	9 08	9 38	10 08	10 38	11 08	11 38	12 08	1 38	2 08	2 38	3 08	3 38	4 38	5 08	5 38	6 08	6 38	7 08	7 38	8 08	8 38	9 08		
ՍԹԱՍԻՈՆ	7 16	7 46	8 07	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	11 46	12 16	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 16	5 46	6 16	6 46	7 16	7 46	8 16	8 46	9 16		
ՎԻԻՍՈՒՆ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		

Հաճմի քրեւիւք էյեա պիլա իւթիսնա հեր գալթարտա գապուլ օլունուր: — Հաճմի պիւեիւք էյեաեա կէլինճէ պոնլար անճադ Տէրիսաա
տէթ իլէ Մադրի-քէյ արաւընտա քեալին մէվգլէր արաւընտա ամէտլիւտ իտէն թրէնլէր լիլէ նազլ զէ իրսալ օլունապիլէճէք տ/ր:
ԻՄԱԼԱԹ ՄԻԻՏԻՐԻԵԼԹԻ

— Պու շէյխերտէն պէնճէ չու իսպալմէ եախօտ զանն հասըլ օյո . եօր քի , պու մատտէտէ էրքէք վէ գարը , իքիսի տէ շէրիքի թէօհմէթ տիրլէր . - Պիրի՝ ճէղատան մուաֆ օլաճաղընը մուհադդ պ . զանն խրիեօր , չիւնքի Մատլէն քէնտիսինի էլէ վէրմէեէնէք տիր , տիկէնրի տէ ուսթաճա պիր գօմէտիւա օեռնու իճրասլլա , պու իշտէն եադաեը դուրթարաճաղընը իւմիտ խրիեօր . - Ըու հալտէ , պէն , իշի թահգըգ վէ շահիտլէրի իաթիմա իթմէրլէ մէշդուլ օլտուղում սըրատա , սիզ հէր թարաֆտա ժիւլ Մէրսիէէի արաթտորըն :

Թագազորացիական ուժերն սկսեցին փախչել Կարսի ուղիով:

Պիր ալ սօնրա Մատլէն եբէյիճէ էյիլէշէրէք, Լարիպուաղիէր իւսթախանէսինտէն Սէն-Լազար հազարանէսի իւսթախանէսինէ նաղլ իտիլտի :

Միւս թէն թիգ, մէջ պուրէ երի ի թիւն իմ ագ ի թմբ, ի զրէ ի բլ տէ ֆա մա հէլլի մէջ քերէ բէ կի թաի, ֆադա թ պու ի բլ ի թիւն թա- զըն նէ թի ճէլէրի տաիս է վէլէ բիւհէրն աշնի օլտուղուն տան, թէ ք- րարընա լիւղում կէօր մէիդ:

ՓԻԼ Մէրսիէ տէ պուլունամատը :

Բէք չօգ խաֆիհէլէր Բարիսին հէր Թարաֆընը Թէհարըրի իմ-
տիլէր իսէ տէ, Թէհարիեաթը վագըալարը պիւա սէմերէ գալոր
Պինապէրին մէրդուսուն, ճինաեթի մալումէտէրի իշթիրաքը
մատտէսինէ կէլենճէ, օլ պապտէ Մատլէնին իֆատէսինտէն զայրի
չիւպէճէ էաէրի կէօրիւլէմէմէքտէ իտի, Շու հայտէ չօճուզունու
Թէլէֆ իթմիշ օլմագլըգ ճինաեթի իթհամը՝ էալընըզ կէնճ գա-
տընըն իւղէրինտէ գալըպ, մէղպուրէ իւշ ալ գատար մէվդուֆ օլ-
մուշ, վէ քէնտի պիսուչլուղունու իսպաթ իթմէքլիկին միւմքին-
սիղիկինին անլամաեա պաշլամըշ իտի, Հայթիւ, քէնտի քէնտիէ

— Պէննի մահչալում խտնէք տրիւթր... վէ պէննի մահչալում իժմէք, վիճտանարընա իժմաաթ իլլէնէնէնք տրիւթր... Ա՛յ, ինթիդամըմը քէնտիսիտէն ալամանանադ օլտուղում օ ալադա նի՛չին պէննի տէ թէնէթ իժմէտի... չիտիտ օլմիւշ օլմանը արգու խտէր իտիւթր... էէրէ օլմիւշ օլա ալտիւթ, հիշ օլմաղա, չու տաղըդ առա իլլաղտարալ օլմադ իտիւթ, տիմէքաէ իտիւթ...

Խասթէիւք, զայպճէ վն վիճուածն տիւ չար օլտուղու քէտէր-
լէր Մատլէնի զայիթլէթիպ, լեհնէսինի սոլտուրտուլար իսն ահ,
հիւսնի ճէմալի էլան պագի օլտուղու. կիպի, սիմասընտա միւշահե-
տէ օլուսան ապարը մահզուէլիէթ տէ քէնտիսինէ պաղգա պիլ:

ճաղիպէթ քէսպ ի թտիրմիշ իտի, վէ հէման տալիմա եաշարմիշ օօ
լան կէօզլէրի՝ միւէսսիր վէ ճալիպ իտի:

Նիհանեթ Նեյեթի իթիհամիեհ՝ մեղպուրենին մահքեմէի ճիւ-
նանեթտէ մուհաքեմէ իտիլմէսինէ գարար վերիպ, պիր գաչ կիւն-
տէն պու գարար իճրա օլունաճաղը ճիհեթիւն, պիշարէ գաառնճը-
ղաղ՝ իբլ զապթիեհ նեֆէրինին արասընտա պուլունարաղ, պիր
թաղըմ՝ էշիլ մեղաղ վէ խասիմ էշխասըն իշինտէն կէշեհէկինի,
վէ պունլարըն՝ լանեթ օգուեարաղ բարմազլարըլա քէնտիխինի
կէօթթերեհէքէրինի տիւլինտիւքեհ, պիր եէյիսի ագիմ՝ ֆիքրի-
նի խթիլա իթմէքտէ, վէ պու եէյիս սաաթ պէ սաաթ արթմաղ-
տա իտի :

Սէն-Լադար հասցիականէսի խառթախանէսինտէ պուրունտուղու սըըպատա, ալնի մահէլլտէ թանըմըշ օլտուղու պազը գատընլար քէն-տիսիլլէ կէօրիւշտիւքէրինտէ,

— Պիր ազօգաթ թայեին իթմէլի իտինիզ, տիմէքտէ իտիլէր, Մատլէն տէ,

— Ավագածա բարա վիրմէք լազըմ տըր , լաքին պէնիմ բա-
րամ հոգ տուր , տէյի ճէվապ վիրմէքտէ իտի :

— Օ հայտե՛ս միւտտաիի ու մոնմիլիկէ պիր մէքթուպ կողմըն, վէ սիրդէ հիւքիւմէթ թարափընտան պիր վէքիլ թայիկին օլունմասընը թայէպ իտին :

— Բէտտտ իտէրլէ՛ր իսէ :

— Իհարկոյն իտէ՛մէ՛ղլէ՛ր . . . չիւնքի դանուհուն միւղթէցիեաթըն-
տան տըր :

Լաքին Մատեն, պէնան իտէճէկի իսպաթլարըն էճէմմիեէթ-
սիգ օլտուգլարըն անլամը յոտուղոնտան, էվզէճէ քէնտիսինի
մաճիւմ օլտուղ ատտ իլէ, մլտաֆատար իչին վէքիլ թայեիս ի-
տիլմէսինի արգու իթմէմէքտէ, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Տավաճի փրտաֆտա իժտիրմէն նէ՞նէ ետրաճաճագ տըրր . . . Պրտալօղալժ կիրգէլ ճֆատէ իտէր հաէ տէ , սէօլլենէճէկի սէօղ-
երէ ինանըլմսեանաղը տէրքեար տըրր տիրմէքաէ իտի :

Յագաթ աղբյւնէն տիկեր մէջ գտնուող քարայրը
ստորամասերը, ու պապտե միւտտախի ու մուսիլիկէ պիր մէքթուպ
եղանդաւազ քարար վերտի, վե իքի կիւն սօսրա, հիւքիւմէն թա-
րաթընտան թայեին գըլլնան ապա մէքիւ, մեզպուրէ իւն կե-
թիւշմէր իւզրէ խաւթախաննէն կէտի:

Պր. Ղաթ՝ երբմի պէշ երբմի սղթը եալլաբընտա կէնճ վէ դէքի